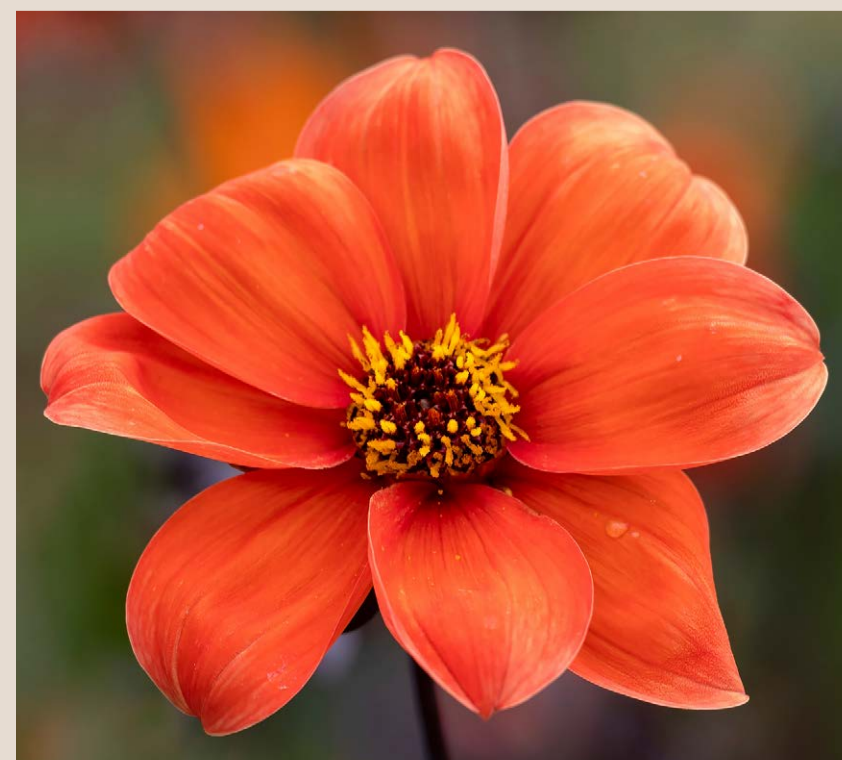

PATCHWORKTUIJN VOL EETBARE PLANTEN

Op het internationale tuinenfestival in Chaumont-sur-Loire (FR) won The Patchwork Garden de prijs voor de meest inspirerende, toepasbare tuin voor tuinliefhebbers. Kunstenaar en tuinontwerper Annelies Dijkman ontwierp én realiseerde deze verrassende tuin samen met Lau Heemskerk.

TEKST: ANNEMARIE GÖRTS FOTO'S: ANNELIES DIJKMAN, SHUTTERSTOCK

NAAM
Annelies Dijkman

LEEFTIJD
65 jaar

WOONPLAATS
Leiden

GROEN MOTTO
Een eetbare tuin is een zintuiglijke ervaring.

GROEN TALENT
Ontwierp en realiseerde samen met Lau Heemskerk The Patchwork Garden voor het tuinenfestival in Chaumont, die werd bekroond als meest inspirerende en toepasbare tuin.

PROFICIAT MET JULLIE PRIJS! IETS OM TROTS OP TE ZIJN...

"We zijn er heel blij mee! We waren er niet zo mee bezig dat je een prijs kon winnen. Dus het was een grote verrassing."

HET THEMA DIT JAAR WAS 'VEERKRACHTIGE TUIN'. HOE HEBBEN JULLIE DAT VERTAALD IN DE PATCHWORK GARDEN?

"Lau en ik waren ervan overtuigd dat het echt een tuin moest zijn met planten in de hoofdrol en vooral een toegankelijke tuin. Het thema refereert erg aan ecologie, kwetsbare natuur, klimaatverandering en de gevolgen ervan voor de wereld. Die onderwerpen hebben wij wel genoemd in ons concept, maar wij wilden het toespitsen op de gebruiker van de tuin. Het gaat bij ons over de weerbaarheid van de mens. Hoe kan je de tuin daarvoor gebruiken? Hoe kan

'IK ZOU HEEL GRAAG NOG EEN KEER ZO'N TUIN WILLEN MAKEN IN NEDERLAND.'

je een veerkrachtige tuin maken die het volhoudt in het veranderende klimaat? Maar we hebben er vooral op gelet dat je voor jezelf kunt zorgen. De wereld staat in brand, het is allemaal heftig. Dan is een tuin een andere wereld om even in te verblijven. We wilden daarom een tuin die goed is voor je welbevinden, waar je de schoonheid van planten kunt ervaren, en waar je ook van kunt eten."

DUS JULLIE HEBBEN VEEL EETBARE PLANTEN TOEGEPAST?

"Ja, eetbare bloemen en eetbare planten. Het was erg leuk om te kijken of je een interessante tuin kan maken met alleen maar planten met eetbare delen. En dan volgens een heel streng ritme, met een soort landschapsachtige structuur. Het zijn lange banen die in vakken zijn verdeeld zodat er een ritme ontstaat. En met in elk vak meestal niet één plant, maar elkaar opvolgende planten vanwege de seizoenen. Alle planten komen voor de herkenbaarheid en het ritme nog een keer terug in een ander deel van de tuin. Zodat het er heel strak uitziet, maar tegelijkertijd een luthof is. En dat werkt, want het wemelt er van de bijen, vlinders en vogels."

BEST INGEWIKKELD OM EEN MOOIE TUIN TE MAKEN MET ALLEEN MAAR EETBARE PLANTEN EN DAT DEZE OOK NOG HET HELE SEIZOEN AANTREKKELIJK IS.

"Dan moet je dus enorm gaan puzzelen. Welke planten kiezen we, welke kleuren, hoogtes en structuren, en hoe zetten we ze goed bij elkaar. We hebben een aantal groenblijvende planten gekozen, zoals lavendel, laurier en rozemarijn. Die komen in elke baan een keer terug, zo heb je een vaste structuur. In de lente begint het met heel veel bollen, die hebben we zelf aangeplant. Tegelijkertijd hebben we ook vaste planten geplaatst. Het groeide enorm hard. In juni waren de *Camassia's* bijvoorbeeld al bijna uitgebloeid en de herfstasters in dat vak kwamen al een beetje op. Dan zetten wij er bijvoorbeeld weer selderijplantjes tussen, als een groene bodembedekker. Op die manier heb je soms wel drie opvolgende planten in één vak. Ook hebben we er in juni heel veel eenjarigen bij geplant, allemaal met een eetbaar deel."

WAT WAS VOOR JULLIE DE GROOTSTE UITDAGING BIJ DIT PROJECT?

"Nou, er waren steeds uitdagingen. Wij dachten op een gegeven moment van dag

tot dag van 'oké, eerst dit, daarna dat'. Je moet het allemaal rond krijgen in heel korte tijd. In november hoorden we dat we toegelaten waren tot het concours. Dan moet je gaan regelen dat je allemaal bloembollen hebt want die moeten op dat moment de grond in natuurlijk. Met behulp van bevriende kwekers van Lau hebben wij alle bollen voorgetrokken door ze in kratten te zetten met zand en aarde. Dat was een enorme klus... Toen het te hard ging, moest een deel de koelcel in. In het voorjaar hebben we de bollen met aarde en al in de grond gezet. Een heel logistieke operatie!"

JE BENT ZOWEL TUINONTWERPER ALS BEELDEND KUNSTENAAR. HOE VERSTERKEN DIE TWEE ROLLEN ELKAAR?

"Ik ontwerp vanuit een concept of idee. Als kunstenaar werk ik vooral in de openbare ruimte. Ik maak nooit een kunstwerk in mijn atelier maar altijd in relatie tot de plek. Dat is in Chaumont natuurlijk net anders omdat we een ontwerp naar aanleiding van een thema maakten, maar we wisten wel hoe de kavels eruit zagen. The Patchwork Garden is vanuit een concept ontstaan, planten die zowel mooi als eetbaar zijn. Dat zie je niet meteen, maar als je het weet, ervaar je de tuin anders. Er ontstaat een soort tweede laag. Op deze manier heb ik in mijn kunstprojecten ook vaak bomen en planten gebruikt. Die werden de laatste jaren steeds meer mijn 'materiaal'."

JE HEBT THE PATCHWORK GARDEN SAMEN MET LAU HEEMSKERK ONTWORPEN EN GEREALISEERD. HAD JE AL VAKER MET HAAR SAMENGEWERKT?

"Nee, dat was ook zo bijzonder, dat dat heel goed ging. Wij kennen elkaar van de hoveniersopleiding. Ik ben zeven jaar geleden de hoveniersopleiding gaan doen, omdat ik meer wilde weten over planten. En ik dacht: dan heb ik ook meer materiaal ter beschikking en weet ik hoe je een tuin moet aanleggen. Daar kwam ik Lau tegen. We hebben drie jaar lang samen de opleiding gedaan."

WAT GOED DAT JE OP LATERE LEEFTIJD NOG EEN HOVENIERSOPLEIDING HEBT AFGEROND! WAT IS JE VOLGENDE GROTE PROJECT?

"Nou, dat moet zich nog aandienen. Maar 'kom maar op', denk ik dan. Ik zou heel graag nog een keer zo'n tuin willen maken in Nederland. Maar dan een blijvende tuin, dat lijkt me helemaal geweldig."